

Številka: 306-100/2009/26, Odl. 2/2010
Datum: 26.02.2010

ODLOČBA O PREKRŠKU

Urad RS za varstvo konkurence, Kotnikova 28/I, Ljubljana (v nadaljevanju: prekrškovni organ, Urad), je v senatu pod predsedstvom Janija Soršaka, direktorja Urada, ob sodelovanju Aleksandre Mitić in Saša Rinka kot članov senata, po uradni dolžnosti, na podlagi drugega odstavka 51. člena ter 46. člena Zakona o prekrških (Ur.l. RS, št. 3/2007 -UPB4, 17/2008, 21/2008, 76/2008-ZIKS-1C, 108/2009 in 109/2009; v nadaljevanju: ZP-1) v povezavi s 13. členom Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (Ur.l. RS, št. 36/2008 in 40/2009; v nadaljevanju: ZPOmK-1), v postopku o prekršku zoper kršiteljici pravno osebo Luka Koper d.d., Vojkovo nabrežje 38, Koper (v nadaljevanju: Luka Koper d.d.), matična št. 5144353000, zaradi prekrška po drugi alineji prvega odstavka 73. člena ZPOmK-1 in odgovorno osebo [redacted] zaradi prekrška po drugem odstavku 73. člena ZPOmK-1, po uradni dolžnosti na nejavni seji dne 26.2.2010

A)

ODLOČIL:

Kršiteljici:

1. **pravna oseba Luka Koper d.d., Vojkovo nabrežje 38, Koper, matična št. 5144353000,**

je kršila 82. člen Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti¹ (Ur.l. RS, št. 7/04, sedaj 102. člen Pogodbe o delovanju evropske unije; v nadaljevanju: Pogodbe o ustanovitvi ES), ker je odgovorna oseba, [redacted] storila očitani prekršek v imenu pravne osebe. Odgovorna oseba je namreč v imenu pravne osebe in v okviru svojih pooblastil glede vodenja in upravljanja pravne osebe Luka Koper d.d., družbi S5 vleka ladij d.o.o., Srgaši 38 a, 6274 Šmarje (v nadaljevanju: S5 vleka ladij d.o.o.) onemogočila dostop do luške infrastrukture in njeno uporabo:

a.) v času od 22.01.2008 do 29.07.2008, ko je v zvezi z izvajanjem dejavnosti vleke ladij v koprskem pristanišču z zavračanjem prošenj družbe S5 vleka ladij d.o.o., slednji onemogočala pridobitev dostopa do privezov za vlačilce v koprskem pristanišču in

¹ Pogodba o ustanovitvi Evropske skupnosti je po uveljavitvi Lizbonske pogodbe spremenila ime v Pogodba o delovanju Evropske unije, 82. člen Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti pa se je preštevilčil v 102. člen Pogodbe o delovanju Evropske unije. V izogib dvojnemu oštevilčenju je v nadaljevanju uporabljen 82. člen Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti.

b.) v času od 19.6.2008 do 29.07.2008, ko je v zvezi z dejavnostjo privezovanja ladij v koprskem pristanišču kot predsednik uprave Luke Koper d.d. opustila dolžno nadzorstvo nad zakonitostjo poslovanja njem podrejenih delavcev službe notranje logistike Luke Koper d.d., zaradi česar je bil, v zvezi z izdajo dovolilnic družbi S5 vleka ladij d.o.o. za opravljanje storitev priveza in odveza ladij, slednji onemogočen vstop v koprsko pristanišče.

S tem je pravna oseba Luka Koper d.d. storila prekrška po drugi alineji prvega odstavka 73. člena ZPOMK-1;

2. odgovorna oseba pravne osebe

je kršila 82. člen Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti (Ur.l. RS, št. 7/04), ker je kot predsednik uprave Luke Koper d.d., storil očitani prekršek v imenu pravne osebe. Odgovorna oseba je namreč v imenu pravne osebe in v okviru svojih pooblastil glede vodenja in upravljanja pravne osebe Luka Koper d.d., družbi S5 vleka ladij d.o.o., Srgaši 38 a, 6274 Šmarje, onemogočila dostop do luške infrastrukture in njeno uporabo:

a.) v času od 22.01.2008 do 29.07.2008, ko je v zvezi z izvajanjem dejavnosti vleke ladij v koprskem pristanišču z zavračanjem prošenj družbe S5 vleka ladij d.o.o., slednji onemogočala pridobitev dostopa do privezov za vlačilce v koprskem pristanišču in

b.) v času od 19.6.2008 do 29.07.2008, ko je v zvezi z dejavnostjo privezovanja ladij v koprskem pristanišču kot predsednik uprave Luke Koper d.d. opustila dolžno nadzorstvo nad zakonitostjo poslovanja njem podrejenih delavcev službe notranje logistike Luke Koper d.d., zaradi česar je bil, v zvezi z izdajo dovolilnic družbi S5 vleka ladij d.o.o. za opravljanje storitev priveza in odveza ladij, slednji onemogočen vstop v koprsko pristanišče.

S tem je odgovorna oseba storila prekrška po drugem odstavku 73. člena ZPOMK-1

Kršiteljicama se na na podlagi druge alineje 1. odstavka 73. člena ZPOMK-1 in 2. odstavka 73. člena ZPOMK-1 ter v zvezi s tretjim odstavkom 52. člena ZP-1 in 77. členom ZPOMK-1

d o l o č i :

- **pravni osebi Luki Koper d.d.:**
  - **za prekršek pod točko 1. a izreka globa 293.367,74 evrov (dvesto triindevetdeset tisoč tristo sedeminšestdeset evrov in štiriinšestdeset centov) in**
  - **za prekršek pod točko 1. b izreka globa 102.588,05 evrov (sto dva tisoč petsto osemindeset evrov in pet centov) ter**

- odgovorni osebi [REDACTED]
  - za prekršek pod točko 2. a izreka globa 10.000 evrov (deset tisoč evrov) in
  - za prekršek pod točko 2. b izreka globa 3.000 evrov (tri tisoč evrov).

Na podlagi drugega odstavka 27. člena ZP-1 se kršiteljicama

izreče enotna sankcija:

1. pravni osebi Luka Koper d.d. globa 395.955,79 evrov (tristo petindevetdeset tisoč devet sto petinpetdeset evrov in devetinsedemdeset centov) in
2. odgovorni osebi [REDACTED] globa 13.000,00 evrov (trinajst tisoč evrov).

in

B)

S K L E N I L:

- Na podlagi 2. odstavka 18. člena ZP -1 se na predlog Luke Koper d.d. za obročno odplačilo globe dovoli obročno odplačilo globe izrečene po tej odločbi o prekršku, ki jo je slednja dolžna plačati v dvanajstih mesečnih obrokih, in sicer prvi obrok v višini 35.955,79 evrov (petintrideset tisoč devetsto petinpetdeset evrov in devetinsedemdeset centov) ter naslednjih enajst obrokov v višini 30.000,00 evrov (trideset tisoč evrov), s tem da prvi obrok zapade v plačilo trideseti dan po pravnomočnosti odločbe, ostali pa na isti koledarski dan vsakega naslednjega meseca.

Kršiteljica odgovorna oseba mora plačati globo v roku treh mesecev po pravnomočnosti odločbe o prekršku na transakcijski račun št. 01100-8450082671, sklic 11/21210-7120010-30610009, lahko pa v tem roku predlaga plačilo globe na obroke, kršiteljica pravna oseba pa na isti transakcijski račun z enakim sklicem v rokih določenih z zgornjim sklepom.

Če kršiteljica odgovorna oseba v predpisanem roku globe ne bo poravnala, bo prekrškovni organ sodišču predlagal določitev uklonilnega zavora. Uklonilni zavor traja, dokler kršiteljica globe ne plača, vendar najdlje 30 dni. Z izvršitvijo uklonilnega zavora ne preneha obveznost plačila globe. Če uklonilni zavor ni bil izvršen ali če kršiteljica tudi po uklonilnem zavoru ne plača globe, se globa izterja prisilno. Kršiteljica, ki zaradi premoženjskega stanja ali svojih možnosti za plačilo ne more plačati globe, lahko predlaga, da se plačilo globe nadomesti z opravo določene naloge v splošno korist ali v korist samoupravne lokalne skupnosti.

Kršiteljici morata plačati sodno takso, ki bo odmerjena po pravnomočnosti odločbe z nalogom za plačilo sodne takse.

O b r a z l o ž i t e v:

Prekrškovni organ je začel postopek o prekršku zoper kršiteljici pravno osebo Luka Koper d.d. in odgovorno osebo [REDACTED] ker je, kot določa drugi odstavek 51. člena ZP-1, ugotovil, da so podani zakonski pogoji za izvedbo postopka o prekršku.

Kršiteljici je prekrškovni organ po določbah drugega odstavka 55. člena ZP-1 pisno obvestil o prekršku in ju poučil, da se lahko v petih dneh od vročitve obvestila pisno izjavita o dejstvih oziroma okoliščinah prekrška in da morata navesti vsa dejstva in dokaze v svojo korist, ker jih sicer v postopku o prekršku ne bosta več mogli uveljavljati, odgovorno osebo pa opozoril, da se v primeru, da se bo izjavila ali odgovarjala, ni dolžna izpovedati zoper sebe ali svoje bližnje.

I. Pisni izjavi kršiteljic o dejstvih oziroma okoliščinah prekrška

Kršiteljici sta pisni izjavi o dejstvih oziroma okoliščinah prekrška (v nadaljevanju: izjava) podali v predpisanem roku in v njej zanikali storitev očitanih prekrškov. Luka Koper d.d. v izjavi navaja, da se sedanji predsednik uprave [REDACTED] ne more izjasniti o dejstvih, dokazih in okoliščinah, ki so privedle do postopka zaradi prekrška, saj mu razlogi za take odločitve niso poznani, ker jih je sprejemala prejšnja uprava družbe oziroma odgovorna oseba pravne osebe [REDACTED]. Luka Koper d.d. v predmetni izjavi v celoti vztraja v navedbah in dokazih podanih v upravnem postopku pred Uradom, poleg slednjega pa navaja oziroma ponavlja, da je očitana kršitev neoddaje priveza trajala le omejen čas in da družba S5 vleka ladij d.o.o. ni posredovala podatkov o nazivih in lastnostih plovil, s katerimi naj bi opravljala dejavnost vleke. S5 vleka ladij d.o.o. tudi po tem, ko je pravica odločanja o privezih prešla na koncedenta (Republiko Slovenijo) in ji je ta ponudil sklenitev pogodbe o privezu, le te ni sklenila niti je ni imela namena skleniti, ob tem pa ni prišlo do škode na trgu v smislu omejevanja konkurence.

Luka Koper d.d. nadalje navaja, da privez ni odločujoč dejavnik za izvajanje storitve vleke in da sama s kršitvijo ni pridobila nikakršne premoženjske koristi.

V zvezi z omejevanjem dostopa do dovolilnic in izvajanjem storitve privezovanja ladij Luka Koper d.d. ponavlja navedbe iz upravnega postopka in vztraja, da družba S5 vleka ladij d.o.o. ni posredovala vseh zahtevanih podatkov na podlagi katerih bi Luka Koper d.d. lahko ugodila njeni prošnji.

Luka Koper d.d. v izjavi prekrškovnemu organu predlaga, da pri odločanju tako o odgovornosti za prekršek, kakor pri odmeri kazni upošteva naslednja dejstva:

- da je domnevni prekršek (odrekanje priveznega mesta za vlačilce in odrekanje izdaje dovolilnic za vstop v pristanišče zaradi opravljanja storitev priveza) trajal omejen čas in v tem času tudi družba S5 vleka ladij d.o.o. ni bila sposobna izvajati storitev vleke,

- da domnevni oškodovanec v postopku pred Uradom nikoli ni ne uveljavljal, ne dokazal nastanek gospodarske škode in njene višine,
- da tudi po tem ko je odločanje o privezu prešlo v pristojnost koncedenta in ko je ta odobril začasno uporabo priveznega mesta v pristanišču, kakor ostalim ponudnikom storitev, družba S5 d.o.o. tega ni izkoristila,
- da domnevna kršiteljica ni pridobila premoženjske koristi,
- da storitvi vleke, ki jih sicer domnevna kršiteljica ne opravlja, v procesu pristaniške dejavnosti družbe neposredno ne vpliva na poslovne prihodke družbe, ter bi določitev kazni, kakor je predpisana v 73. členu ZPOMK-1, bila nesorazmerna z domnevno očitano kršitvijo,
- da koristniki storitev, to je agenti ladjarjev, privez v pristanišču ocenjujejo kot prednost in ne odločujoči dejavnik za opravljanje storitev,
- da zatrjevane kršitve ni več, saj je družbi S5 d.o.o. bilo ponujeno privezno mesto za njegove vlačilce, ki pa jih ta ni izkoristila, izključna pravica opravljanja storitev priveza, pa je regulirana z Uredbo o podelitvi koncesije za upravljanje, vodenje, razvoj in redno vzdrževanje pristaniške infrastrukture v koprskem tovornem pristanišču (Ur.l. RS št. 71/2008)
- da trgovanje med članicami ES ni bilo v ničemer prizadeto, saj koristniki storitev ES niso bili v ničemer prizadeti, ker sta jim bili storitvi vedno na razpolago in razen družbe S5 d.o.o. nobena družba iz ES ni ne oporekala ne zahtevala opravljanja storitev in
- družbi Luka Koper d.d. v kolikor jo spozna za odgovorno za prekršek denarno ne kaznuje in izreče opomin.

Podrejeno Luka Koper d.d. predlaga, naj v primeru denarne kazni prekrškovni organ pri odločanju o višini kazni upošteva, da od storitve vleke slednja nima prihodkov, od storitve priveza pa le njena hčerinska družba, da sta zatrjevani kršitvi trajali omejen čas, pri čemer storitev priveza manj kot dva meseca in naloži tem dejstvom primerno kazen, v primeru odmere glob pa predlaga obročno odplačilo v roku enega leta.

Odgovorna oseba [REDACTED] v svoji izjavi v celoti prereka vsa dejstva iz obvestila o prekršku in pri tem navaja, da je bil leta 2008 predsednik uprave Luke Koper d.d., vendar mu prekrškovni organ ne more naprtiti objektivne odgovornosti, saj odločitve ni sprejel on osebno, uprava je bila namreč štiričlanska in tako je še danes. Tako naj bi tudi ostali člani uprave samostojno sprejemali odločitve, po ZP-1 pa je prekrškovni organ dolžan ugotoviti materialno resnico in subjektivno odgovornost. Nadalje se v celoti pridružuje izjavi o dejstvih (odgovoru), ki ga je v predmetni zadevi podala pravna oseba Luka Koper d.d.

V zvezi navedb kršiteljice pravne osebe glede nenastanka gospodarske škode prekrškovni organ poudarja, da tovrstna škoda ni eden izmed konstitutivnih elementov predmetnega prekrška, vsled česar je ni ugotavljal ter se do nje opredeljeval, niti je ni mogel upoštevati pri določanju sankcije za predmetni prekršek. Prav tako prekrškovni organ ni ugotavljal morebitne premoženjske koristi Luke Koper d.d., saj tako kot prej omenjena gospodarska škoda ne predstavlja konstitutivnega elementa predmetnega prekrška, pri tem pa pripominja, da je Luka Koper d.d. izvajala storitev vleke ladij in privezovanja in odvezovanja ladij v koprskem pristanišču preko družb v katerih je kapitalsko udeležena, torej Adria - Tow d.o.o. in Luka Koper INPO d.o.o.

Na navedbe kršiteljice odgovorne osebe o sprejemanju odločitev s katerimi je storjen predmetni prekršek in dolžnosti prekrškovnega organa glede ugotavljanja subjektivne odgovornosti kršitelja fizične osebe, je prekrškovni organ odgovoril in detajlno obrazložil v nadaljevanju obrazložitve odločbe, torej v delu, ki se tiče odgovornosti za prekršek. Prekrškovni organ je tudi ugotovil, da se izjavi kršiteljic, razen navedb iz prejšnjega odstavka obrazložitve, sklicujeta oziroma nanašata na ugovore, ki so bili podani že tekom upravnega postopka in do katerih se je Urad že opredelil in jih upošteval pri oblikovanju obvestila o prekršku², zaradi česar se prekrškovni organ glede teh sklicuje na spodnjo obrazložitev. Tako v nadaljevanju Urad tudi sprejema dokaze iz postopka 306-1/2008, v kolikor so relevantni za prekrškovni postopek in ki vsebujejo tudi odgovore na pripombe, ki sta jih kršiteljici navedli v svojih izjavah.

I. DEJANSKO STANJE

Pravna ureditev

Luka Koper d.d. je dne 02.02.2000 z Republiko Slovenijo sklenila Najemno pogodbo za operativne obale in zemljišča v lasti Republike Slovenije v koprskem pristanišču (v nadaljevanju: najemna pogodba) in je bila tako imenovana za edinega upravljavca koprskega tovrnega pristanišča. S tem je Luka Koper d.d. pridobila možnost, da 100 % razpolaga z luško infrastrukturo v koprskem pristanišču.

Najemna pogodba je v 3. členu določala, da mora Luka Koper d.d. predmet najema po pogodbi uporabljati kot dober gospodarstvenik za opravljanje pristaniških dejavnosti in drugih dejavnosti.

Najemna pogodba je v drugem odstavku 4.1. točke določala, da je Luka Koper d.d. dolžna omogočiti fizičnim in pravnim osebam, da lahko pod enakimi pogoji uporabljajo operativne obale in stavbna zemljišča skladno z njihovim namenom in v mejah razpoložljivih zmogljivostih ter v četrtem odstavku, da Luka Koper d.d. ne sme brez pisnega soglasja Republike Slovenije dati v podnajem operativnih obal in neurejenih zemljišč.

Pomorski zakonik, ki je stopil v veljavo 12.05.2001, določa v 42. členu, da mora upravljavec pristanišča, ki je odprto za javni promet, omogočiti vsaki osebi pod enakimi pogoji uporabo operativnih obal, valolomov in drugih objektov v pristanišču, glede na njihov namen in v mejah razpoložljivih zmogljivosti.

V 40. členu PZ opredeljuje, kaj je pristaniška dejavnost in med drugim določa, da je pristaniška dejavnost tudi vleka ladij.

Na podlagi 88. člena PZ je bil sprejet tudi Pravilnik o obvezni vleki ladij (UL RS, št. 84/05; v nadaljevanju: Pravilnik), ki določa v 2. členu, kdaj je vleka ladij obvezna, koliko vlačilcev morajo uporabiti ladje pri vplutju, premikih med privezi in izplutju iz koprskega pristanišča.

² Obvestilom o prekršku je bila tako priložena upravna odločba Urada št. 306-1/2008-84

Največje zahtevano število potrebnih vlačilcev je predpisano za največje ladje, in sicer določa največ štiri vlačilce.

Uredba o podelitvi koncesije za upravljanje, vodenje, razvoj in redno vzdrževanje pristaniške infrastrukture v koprskem tovornem pristanišču (UL RS, št. 103/02; v nadaljevanju: Uredba), ki je stopila v veljavo 14.12.2002, je določala v 9. členu, da je koncesionar dolžan omogočiti fizičnim in pravnim osebam, da pod enakimi pogoji uporabljajo pristaniško infrastrukturo, s katero upravlja koncesionar, glede na njen namen in v mejah razpoložljivih zmogljivosti.

Uredba je v 22. členu določala, da se na njeni podlagi sklene koncesijska pogodba. Koncesija na podlagi Uredbe ni bila podeljena.

Dne 29.07.2008 je stopila v veljavo Uredba o upravljanju koprskega tovornega pristanišča, opravljanju pristaniške dejavnosti, podelitvi koncesije za upravljanje, vodenje, razvoj in redno vzdrževanje pristaniške infrastrukture v tem pristanišču (UL RS, št. 71/08; v nadaljevanju: nova Uredba), ki je razveljavila Uredbo. V 4. členu nova Uredba med drugim določa, da je upravljavec koprskega pristanišča Republika Slovenija ter da se lahko posamezne določene naloge v zvezi z upravljanjem pristanišča, ki ne pomenijo izvajanja upravnih nalog, prenesejo na koncesionarja.

V 9. členu nova Uredba določa, da upravljavec pristanišča s sklenitvijo koncesijske pogodbe podeli pravico opravljati na območju pristanišča storitve, ki sestavljajo pristaniško dejavnost. V 10. členu nove Uredbe je kot taka storitev opredeljeno tudi ravnanje s tovorom in pomorski potniški promet, kamor sodi tudi privez ladje. Tretji odstavek 10. člena nove Uredbe nadalje določa, da se za ravnanje s tovorom in opravljanje pomorskega potniškega prometa na območju koprskega pristanišča sklene le eno koncesijsko razmerje ter da koncesionar pridobi izključno pravico opravljati te storitve na območju koprskega pristanišča.

12. člen nove Uredbe ureja uporabo pristaniške infrastrukture, namenjene za javni promet. Med drugim tudi določa, da lahko upravljavec pristanišča po predhodnem mnenju koncesionarja odda privez za plovila zaradi opravljanja pristaniških dejavnosti ali druge dejavnosti, potrebne za nemoteno obratovanje pristanišča.

Dne 08.09.2008 je bila med Republiko Slovenijo kot koncedentom in Luko Koper d.d. kot koncesionarjem sklenjena Koncesijska pogodba za opravljanje pristaniških dejavnosti, vodenje, razvoj in redno vzdrževanje pristaniške infrastrukture na območju koprskega tovornega pristanišča št. 2411-08-800011 (v nadaljevanju: koncesijska pogodba).

Koncesijska pogodba med ostalim v uvodnih določbah določa, da Republika Slovenija podeljuje Luki Koper d.d. izključno pravico za izvajanje pristaniških dejavnosti ravnanja s tovorom in pomorskega potniškega prometa.

V točki 3.2.1.1. koncesijske pogodbe je določeno, da se izvajanje pristaniške pilotaže in vleke plovil zagotavlja pod pogoji prostega dostopa do izvajanja storitev iz določil 3.2.5. koncesijske pogodbe, razen v primeru, če bi bilo s tem ogroženo nemoteno in nepretrgano izvajanje pristaniških dejavnosti v pristanišču, za kar se podeli posebna ali izključna pravica. V točki 3.2.5. pa je določeno, da izvajanje storitev vleke plovil ni predmet izključnih pravic koncesionarja. Zainteresiranim uporabnikom mora biti tako omogočen prost dostop do izvajanja te storitve, v okviru razpoložljivih zmogljivosti. Izjemoma lahko Uprava za pomorstvo omeji število izvajalcev storitve, kadar posebne omejitve razpoložljivega prostora

ali zmogljivosti pristaniške infrastrukture, namenjene za javni promet, še zlasti, če do njih pride na podlagi zasičenosti pristanišča ali stopnje izkoriščenosti pristaniške infrastrukture, onemogočajo ali ovirajo nemoteno obratovanje pristanišča. V okviru razpoložljivih zmogljivosti pristaniške infrastrukture lahko upravljavec pristanišča po predhodnem mnenju koncesionarja, odda privez za plovila zaradi opravljanja pristaniških dejavnosti ali druge gospodarske dejavnosti, potrebne za nemoteno obratovanje pristanišča.

Družba Adria - Tow d.o.o. je, v skladu z Aneksom št. 14 z dne 07.01.2004 k pogodbi o poslovnem sodelovanju, vključena v obrambni načrt Luke Koper d.d. in je zavezana tudi v vojnih izrednih razmerah izpolnjevati obveznosti, potrebne za delovanje koprskega pristanišča.

V skladu s pogodbo št. 373-2/2006 z dne 11.05.2007 sklenjeno med Republiko Slovenijo, Ministrstvom za obrambo, Upravo Republike Slovenije za zaščito in reševanje in Adria - Tow d.o.o., je slednja zavezana k opravljanju nalog zaščite in reševanja ob nesrečah z nevarnimi snovmi in reševanja ob nesrečah na morju, v skladu s predpisi o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami, določili pogodbe in določili letnega programa dela.

Ureditev na trgu

Luka Koper d.d. je storitveno podjetje, katerega glavna dejavnost je izvajanje pristaniških in logističnih storitev v koprskem pristanišču. Luka Koper d.d. je bila tudi upravljavec ekonomske cone. Skupino Luka Koper d.d. so v času storitve prekrška tvorile še naslednje odvisne družbe: Luka Koper Pristan d.o.o. (100 % lastniški delež), Luka Koper INPO d.o.o. (100 % lastniški delež), Adria investicije d.o.o. (100 % lastniški delež), Eco-morje d.o.o. (100 % lastniški delež), Luka Kopar Beograd d.o.o. (90 % lastniški delež), Luka Koper Deutschland GmbH (74,8 % lastniški delež), Ecopark d.o.o. (70 % lastniški delež), TOC d.o.o. (68,13 % lastniški delež), Adria terminal d.o.o. (51 % lastniški delež) in Adria – Tow d.o.o. (50 % lastniški delež). Lastniška struktura Luke Koper d.d. je naslednja: Republika Slovenija 51 %, Slovenska odškodninska družba d.d. 11,13 %, Kapitalska družba d.d. 5,11 % in ostali delničarji z manjšimi deleži.

Družba S5 vleka ladij d.o.o. je gospodarska družba, ki je registrirana za opravljanje dejavnosti vleke ladij, pomorske pilotaže, privezovanja ladij itd.

Dejavnost vleke ladij na območju koprskega pristanišča opravlja družba Adria – Tow d.o.o. Družbo Adria – Tow d.o.o. sta leta 1992 ustanovili Luka Koper d.d. in družba Tripnavi S.p.a. Trst. Družba Ocean s.r.l. je leta 1996 odkupila delež družbe Tripnavi S.p.a in postala 49 % lastnik družbe Adria – Tow d.o.o.. Po dokapitalizaciji leta 2000 imata obe družbi, Luka Koper d.d. in Ocean s.r.l., enak lastniški delež v družbi Adria – Tow d.o.o. Družba Adria – Tow d.o.o. je v času kršitve imela v lasti štiri vlačilce.

Število opravljenih vlekov v koprskem pristanišču se iz leta v leto povečuje. Tako je v letu 2005 družba Adria – Tow d.d. opravila 4027 vlekov, leta 2006 5037 vlekov in leta 2007 5321 vlekov³.

---

³ Dokument 306-1/2008-14

Družba S5 vleka ladij d.o.o. je dne 03.01.2008 na Luko Koper d.d. naslovila dopis, v katerem je Luko Koper d.d. naprošala za sklenitev pogodbe o uporabi priveza v dolžini 30m z električno omarico »pod enakimi pogoji, kot priveze uporablja družba Adria –Tow«.⁴

Luka Koper d.d. je v odgovoru družbi S5 vleka ladij z dne 22.01.2008 navedla, da zahtevi po sklenitvi pogodbe ne more ugoditi, ker nima razpoložljivih zmogljivosti, ki bi ustrezale njihovim zahtevam. Nadalje so navedli tudi, da » družba Adria – Tow d.o.o. uporablja privez na 1. vezu v koprskem pristanišču in to tudi v svojstvu obvez, ki jih ta družba ima v okviru svoje dejavnosti in svojimi sredstvi do Republike Slovenije.«.⁵

Število vlačilcev in samo vleko predpiše Uprava RS za Pomorstvo, v skladu s Pravilnikom. Izbira vlačilcev je prepuščena presoji ladjarja in agenta. Dejavnost se opravlja na trgu.

Po mnenju Uprave RS za pomorstvo, z dne 20.02.2008, v navedenem trenutku »z vidika varnosti plovbe ni bilo potrebno povečanje kapacitet dodatnih plovil za opravljanje pilotaže in vleke plovil«⁶

Dejavnost storitve priveza in odveza ladij za ladje in pomorske agente v koprskem pristanišču je opravljala družba Luka Koper INPO d.o.o. Družba Luka Koper INPO d.o.o. je hčerinska družba Luke Koper d.d., ki deluje od leta 1996.

Družba S5 vleka ladij d.o.o., kot tudi nobena druga družba, do predmetnega obdobja ni nikoli opravljala dejavnosti privezovanja ladij v koprskem pristanišču.

Dne 02.06.2008 je družba S5 vleka ladij d.o.o., pri Službi varovanja delniške družbe Luka Koper d.d., vložila zahtevo za izdajo dovolilnic za vstop na pristaniško območje za svoje delavce, ki bi naj opravljali storitve privezovanja ladij.

Dne 19.06.2008 je [redacted] po telefonu obvestil predstavnike družbe S5 vleka ladij d.o.o., da mora pred izdajo dovolilnic skleniti pogodbo s službo notranje logistike – centralni plan. V ta namen je družba S5 vleka ladij d.o.o. na navedeno enoto dne 19.06.2008 naslovila dopis, v katerem je prosila za predlog pogodbe.⁷

Dne 26.06.2008 je Luka Koper d.d. kot odgovor na dopis z dne 19.06.2008 od družbe S5 vleka ladij d.o.o. zahtevala, naj za pridobitev dovolilnic navede konkretne podatke, v čigavem imenu in za čigav račun bi navedene storitve opravljali, katere in čigave ladje naj bi privezovali in na kakšen način naj bi storitev izvajali.⁸

Družba S5 vleka ladij je dne 01.07.2008 posredovala odgovor, v katerem pa konkretnih zahtevanih podatkov, po navedbah Luke Koper d.d., ni navedla.⁹

---

⁴ Dokument 306-1/2008-1
⁵ Dokument 306-1/2008-2
⁶ Dokument 306-1/2008-7
⁷ Dokument 306-1/2008-33
⁸ Dokument 306-1/2008-33
⁹ Dokument 306-1/2008-33

II. PRESOJA RAVNANJ Z VIDIKA PRAVIL KONKURENCE

Prepoved zlorabe prevladujočega položaja (82. člen Pogodbe ES in 9. člen ZPOmK-1)

Pogodba o Evropski skupnosti v 82. členu določa kot nezdružljivo z notranjim trgom in prepovedano vsako zlorabo prevladujočega položaja enega ali več podjetij na notranjem trgu ali njegovem znatnem delu, kolikor bi ta lahko prizadela trgovino med državami članicami. Zgolj primeroma našteva tudi primere zlorab kot so neposredno ali posredno določanje nepoštenih nakupnih ali prodajnih cen ali drugih nepoštenih pogojev poslovanja; omejevanje proizvodnje, trgov ali tehničnega razvoja na škodo potrošnikov; uporaba neenakih pogojev za primerljive posle z drugimi trgovinskimi partnerji, ki slednje postavlja v podrejen konkurenčni položaj; in sklepanje pogodb, ki sopogodbnikom narekujejo sprejetje dodatnih obveznosti, ki po svoji naravi ali glede na trgovinske običaje nimajo nikakršne zveze s predmetom takšnih pogodb. Pri tem Pogodba o ES ne izključuje možnosti drugih zlorab, ki izpolnjujejo elemente splošne klavzule iz 1. odstavka 82. člena Pogodbe o ES.

ZPOmK-1 v 9. členu določa, da so prepovedane zlorabe prevladujočega položaja enega ali več podjetij na ozemlju Republike Slovenije ali njegovem znatnem delu. S prevladujočim položajem podjetja na trgu je mišljen položaj, kadar lahko podjetje ali več podjetij v znatni meri ravna neodvisno od konkurentov, strank ali potrošnikov. Pri ugotavljanju prevladujočega položaja Urad upošteva zlasti tržni delež, možnosti za financiranje, pravne ali dejanske vstopne ovire, dostop do dobaviteljev ali trga in obstoječo ali potencialno konkurenco.

Kot določa ZPOmK-1, se šteje, da ima podjetje prevladujoč položaj na trgu, če je njegov tržni delež na trgu Republike Slovenije večji od 40 odstotkov. Gre za zakonsko domnevo, ki jo je kot tako mogoče ovreči. Tržni delež pa ne pokaže vedno prave slike tržne strukture in gospodarske moči subjekta na upoštevnem trgu.

ZPOmK-1 primeroma našteva tudi tipične primere zlorab, med drugim tudi posredno ali neposredno določanje nepoštenih prodajnih ali nakupnih cen ali drugih nepoštenih poslovnih pogojev in omejevanje proizvodnje, trgov ali tehničnega napredka v škodo potrošnikov. Tako kot Pogodba o ES tudi ZPOmK-1 določa prepovedi zgolj primeroma in torej ne izključuje prepovedi drugih zlorab prevladujočega položaja na trgu.

Vsebinsko sta torej 9. člen ZPOmK-1 in 82. člen Pogodbe ES enaka, razlikujeta se le v delu, kjer se za uporabo 82. člena zahteva, da gre za ravnanje podjetja na skupnem trgu ali njegovem znatnem delu, ki lahko prizadene trgovanje med državami članicami. Ker sta kršiteljici z opisanim ravnanjem uresničili zakonske znake dveh prekrškov (9. člen ZPOmK-1 in 82. člen Pogodbe o Evropski skupnosti), je v takih primerih potrebno uporabiti pravila o steku. Za kršitev 82. člena Pogodbe o ES se zahteva glede na kršitev 9. člena ZPOmK-1 dodatno tudi vpliv trgovanje med državami članicami, torej je celotna količina prekrška po 9. členu ZPOmK-1 vsebovana tudi v 82. členu Pogodbe o ES, prekrška pa sta vsled tega med seboj v odnosu konsumpcije (navidezni idealni stek). Prekrškovni organ je vsled tega vodil postopek le zaradi kršitve 82. člena Pogodbe o ES. V skladu s tem je Urad v nadaljevanju opisal kršitve 82. člena Pogodbe ES, kar velja obenem tudi za kršitev 9. člena ZPOmK-1, posebej je pa še utemeljil uporabo 82. člena Pogodbe ES.

Upoštevni trg

Upoštevni trg je trg, ki ga določata upoštevni proizvodni/storitveni trg in upoštevni geografski trg. Upoštevni storitveni trg je trg, ki praviloma vključuje tiste storitve, ki jih potrošnik ali uporabnik šteje za zamenljive ali nadomestljive glede na njihove lastnosti, ceno ali namen uporabe. Upoštevni geografski trg pa je trg, ki praviloma vključuje območje, na katerem si konkurenti na upoštevni storitveni/proizvodni trgu medsebojno konkurirajo pri prodaji ali nakupu proizvodov ali storitev, na katerih so pogoji konkurence dovolj homogeni in ki ga je mogoče razlikovati od sosednjih območij, ker so pogoji konkurence na njih občutno drugačni.

Urad je za potrebe tega postopka opredelil tri upoštevne trge, in sicer: trg storitve upravljanja koprskega pristanišča, trg storitev vleke ladij v koprskem pristanišču in trg storitev priveza in odveza ladij v koprskem pristanišču.

Trg storitev upravljanja koprskega pristanišča zajemajo storitve upravljanja, ki so bile v času očitane kršitve določene kot obveznosti upravljavca v najemni pogodbi in so sedaj določene v novi Uredbi in koncesijski pogodbi. Pri tem gre za vse obveznosti, ki jih mora upravljavec zagotoviti za nemoteno delovanje koprskega pristanišča in se opravljajo zgolj na območju koprskega pristanišča. V Sloveniji namreč ni nobene druge alternative, kjer bi se zagotavljalo izvajanje teh storitev v zvezi s pomorskim prometom. Pri tej določitvi upoštevnega trga sledi Urad tudi dosedanji praksi Sodišča Evropske skupnosti.¹⁰

Druga dva trga, trg storitev vleke ladij v koprskem pristanišču in trg storitev priveza in odveza ladij v koprskem pristanišču, pa sta sosednja trga, ki sta sicer ločena od trga storitev upravljanja koprskega pristanišča, vendar ima lahko ravnanje podjetja na slednjem vpliv tudi na teh dveh trgih.

Trg storitev vleke ladij v koprskem pristanišču urejajo določbe PZ in Pravilnika, ki predpisujejo obvezno izvajanje teh storitev. Pravilnik tudi točno določa način izvrševanja teh storitev. Na strani povpraševanja je trg opredeljen kot trg storitev, ki jih ponudniki ponujajo v koprskem pristanišču, ki pa po navedbah potrošnikov ne zajema ponudnikov iz drugih pristanišč izven Slovenije.

Trg storitev priveza in odveza ladij v koprskem pristanišču zajema storitev privezovanja in odvezovanja ladij in je prav tako geografsko omejen na območje koprskega pristanišča. Drugih storitev, ki bi bile nadomestne z vidika uporabnika, ni.

Prevladujoč položaj

V skladu s prakso Sodišča Evropske skupnosti se lahko šteje, da ima podjetje prevladujoč položaj, če ima legalni monopol za opravljanje določenih storitev¹¹. Luka Koper d.d. je bila v skladu z določbami najemne pogodbe imenovana za edinega upravljavca koprskega tovornega pristanišča, tako da je imela na trgu storitev upravljanja legalni monopol. To je tudi prevladujoč položaj, ki je pomemben za ugotavljanje kršitev, v tem primeru.

¹⁰ Primer C 179/90 Porto di Genova, 15. odstavek

¹¹ Primer C 311/84 Telemarketing proti IPB

Dodatno pa Urad ugotavlja, da je imela Luka Koper d.d. preko svojih hčerinskih družb, Adria - Tow d.o.o. in Luka Koper INPO d.o.o., ki sta bili edini izvajalki storitev vleke ladij in privezovanja in odvezovanja ladij v koprskem pristanišču, tudi dejanski monopol pri opravljanju teh storitev.

Presoja zlorabe

Luka Koper d.d. je z zlorabo prevladujočega položaja na trgu upravljanja z luško infrastrukturo, ki izhaja iz omejitve dostopa do in uporabe luške infrastrukture, omejevala konkurenco na trgu storitev vleke ladij in trgu priveza in odveza ladij. Na obeh trgih sta kot edina ponudnika navedenih storitev nastopala njeni hčerinski družbi, dejavnost vleke ladij na območju koprskega pristanišča je namreč opravljala družba Adria - Tow d.o.o., ki je bila v 50 % lasti Luke Koper d.d., dejavnost privezovanja pa družba Luka Koper INPO d.o.o., ki je bila v 100 % lasti družbe Luka Koper d.d., opravljanje teh storitev pa je bilo povezano s pridobitvijo dostopa do luške infrastrukture (pridobitev ustreznega priveza za vlačilce oziroma dovolilnic za vstop na območje koprskega pristanišča).

V skladu s prakso Sodišča ES¹² pride do zlorabe prevladujočega položaja v primerih, ko si podjetje, ki ima prevladujoč položaj na trgu, kot posledico tega položaja pridrži izvajanje določenih aktivnosti, ki bi jih lahko opravljal tudi druga podjetja na sosednjem vendar ločenem upoštevnem trgu, z možnostjo izključevanja konkurence v odnosu do tega podjetja. Iz tega sledi, da podjetje, ki ima v lasti ali upravlja infrastrukturo, brez katere njeni konkurenti ne morejo opravljati svoje dejavnosti, ne more brez opravičljivih razlogov zavrniti dostopa do te infrastrukture. V nasprotnem tako ravnanje šteje za zlorabo prevladujočega položaja.

Iz navedb Luke Koper d.d., kot tudi navedb Direktorata za promet ter pogodb, ki jih je pridobil Urad, izhaja, da je bilo v času od podaje zahteve za pridobitev priveza v koprskem pristanišču s strani družbe S5 vleka ladij d.o.o. z dne 03.01.2008, razmerje med Luko Koper d.d. in Republiko Slovenijo urejeno na podlagi Najemne pogodbe. Iz tega razmerja pa je izhajala tudi obveznost Luke Koper d.d., da bi morala omogočiti dostop do luške infrastrukture fizičnim in pravnim osebam za opravljanje gospodarske dejavnosti pod enakimi pogoji. Luka Koper d.d. je z nespoštovanjem te določbe pridobila neupravičeno konkurenčno prednost pri izvajanju storitev vleke ladij in storitev priveza in odveza ladij.

a) Ravnanje Luke Koper d.d. glede onemogočanja izvajanja storitev vleke ladij

Urad ugotavlja, da je z onemogočanjem pridobitve dostopa do ustrezne infrastrukture oziroma priveza za vlačilce v koprskem pristanišču, ki ga upravlja Luka Koper d.d. in ki je predpogoj za opravljanje dejavnosti vleke ladij, Luka Koper d.d. omejevala konkurenco na upoštevnem trgu vleke ladij. Opravljanje dejavnosti vleke ladij je namreč pogojeno z dostopom do luške infrastrukture v koprskem pristanišču.

Uprava RS za pomorstvo, ki je pristojna za nadzor varnosti plovbe v koprskem pristanišču je sicer ocenjevala, da je bila varnost s tedanjo ureditvijo vleke ladij v celoti zagotovljena, kar pa ni imelo nikakršnega vpliva na oceno ali opisano ravnanje predstavlja omejevanje konkurence. Navedeno mnenje namreč ne izključuje možnosti, da bi povečanje konkurence

¹² Primer C 311/84 Telemarketing proti IPB, 27. odstavek

pri izvajanju storitev vleke ladij, dejansko lahko ogrozilo varnost plovbe v koprskem pristanišču.

Po navedbah Luke Koper d.d. storitev vleke deluje na temelju ekonomskih zakonitosti in poslovanja družb in je tržnega značaja, pri čemer po mnenju Luke Koper d.d. lega in lokacija privezov vlačilcev nimata nikakršnega vpliva na možnost izbire ladjarja glede subjekta, ki naj to storitev zanj opravi. Družba Adria - Tow d.o.o. kot tudi družba S5 vleka ladij d.o.o. pa se z navedenim ne strinjata in sta tako Uradu posredovali mnenji, zakaj je privez v koprskem pristanišču dejansko pomemben za izvajanje storitev vleke. Družba Adria - Tow d.o.o. navaja, da za opravljanje dejavnosti vleke vezanje izven pristanišča predstavlja finančni strošek in ima časovni učinek na družbo glede pripravljenosti.¹³ Z navedenim se strinja tudi družba S5 vleka ladij d.o.o., ki pa navaja še, da je vstop v koprsko pristanišče še dodatno omejen, ker je to območje prosta cona, s katero upravlja družba Luka Koper d.d. in je v carinskem zakonu opredeljena kot mejni prehod, kjer carina izvaja mejno kontrolo.¹⁴ Družba S5 vleka ladij d.o.o. je tudi dodatno pojasnila, da ima časovna komponenta vpliv pri nujenju storitev, ki jih izvajajo vlačilci, ob nenadnih dogodkih (kot so npr. trganje ladijskih vrvi ob močnem vetru, požaru), kar pa je odvisno predvsem od lokacije vlačilca v tem trenutku. Dodatno je potrebno upoštevati tudi porabo goriva pri prihodu vlačilca z bolj oddaljenih lokacij, kar pa ima vpliv na končno ceno storitve.¹⁵

Z namenom preveriti navedeno je Urad izvedel anketo med pomorskimi agenti, ki urejajo storitve vleke za ladje, ki priplujejo v koprsko pristanišče. Storitve vleke ladij v koprskem pristanišču namreč ladjarji naročijo preko svojih agentov. Iz pridobljenih odgovorov izhaja, da agenti zaznajo družbo Adria - Tow d.o.o. kot edinega ponudnika storitev vleke v koprskem pristanišču. Pri tem hrvaških in italijanskih podjetij ne obravnavajo kot konkurenčnih, in sicer hrvaških zaradi zapletenosti pridobivanja delovnih dovoljenj in italijanskih, ker svojih storitev ne ponujajo¹⁶. Določeni navajajo dejstvo, da se vlačilci nahajajo v samem pristanišču kot prednost¹⁷, vendar to ni odločujoči dejavnik¹⁸, prednost je še posebej v primeru višje sile, saj lahko nemudoma pristopijo k reševanju infrastrukture ter plovil¹⁹. Več ponudnikov je poudarilo, da sama lokacija vpliva na ceno storitev²⁰, drugi pa menijo, da je pomembno le dejstvo, da so vlačilci na razpolago ob potrebi po njih.²¹

V mnenju Zveze pomorsko prometnih agencij RS, ki je organizirana znotraj GZS, je med ostalim navedeno, da je na področju izvajanja storitev vleke zaželen konkurenca, in sicer zaradi zagotovitve potrebnega števila vlačilcev za vleko večjih ladij, ki sedaj prihajajo opravljat storitev iz Trsta, in umiritve cen teh storitev. Po navedbah družbe Adria - Tow d.o.o. dejansko tudi ona sama najame dodatne vlačilce za izvajanje storitev vleke za potrebe večjih ladij, kar je tudi dolžna zagotoviti²². Tako se je v zadnjih treh letih število najema dodatnih vlačilcev s strani družbe Adria - Tow d.o.o. vsako leto višalo.²³ Družba Adria - Tow d.o.o.

¹³ Dokument 306-1/2008-14

¹⁴ Dokument 306-1/2008-17

¹⁵ Dokument 306-1/2008-33

¹⁶ Dokument 306-1/2008-41

¹⁷ Dokument 306-1/2008-42, 306-1/2008-49, 306-1/2008-52, 306-1/2008-54, 306-1/2008-59, 306-1/2008-64

¹⁸ Dokument 306-1/2008-51

¹⁹ Dokument 306-1/2008-46, 306-1/2008-62 in 306-1/2008-65

²⁰ Dokument 306-1/2008-52, 306-1/2008-54, 306-1/2008-56, 306-1/2008-64 in 306-1/2008-66

²¹ Dokument 306-1/2008-48

²² Dokument 306-1/2008-14

²³ Leta 2005: 1 dodatni vlačilec 30-krat, 2 dodatna vlačilca 9-krat; leta 2006: 1 dodatni vlačilec 35-krat, 2

dotatne vlačilce najema od družb Ocean S.r.l. Trst in, iz podatkov s katerimi razpolaga Urad v enem primeru, od družbe JPS Rijeka. Vlačilci iz Luke Trst ali Monfalcone za prihod v koprsko pristanišče potrebujejo v povprečju 1 do 1,5 ure. Od vstopa Slovenije V Evropsko Unijo so vlačilci iz držav članic deležni samo kontrole s strani Uprave RS za pomorstvo in Pomorske policije, drugi vlačilci pa morajo opraviti tudi carinski nadzor.

Dejansko pa storitev vleke v odnosu do ladjarja vedno opravi družba Adria - Tow d.o.o., ponudniki storitev vleke iz Trsta namreč izvedejo vleko v njenem imenu kot podizvajalci. V tem je torej pomen, da mora biti izvajalec storitev vleke dejansko na razpolago ladjarjem v koprskem pristanišču.

Po navedbah družbe S5 vleka ladij d.o.o. sta v letih 1993-1996 v koprskem pristanišču opravljali vleko ladij istočasno dve družbi, pri čemer so bili vlačilci obeh družb privezani na vezih v koprskem pristanišču. In sicer na 1. vezu in na 10.A vezu. Po prenehanju opravljanja dejavnosti teh dveh družb je 10.A vez, ki izpolnjuje vse pogoje, prazen in ga torej Luka Koper d.d. že 10 let ne uporablja. Navedeno kaže, da prostorskih težav dejansko ni. Po mnenju družbe S5 vleka ladij to dodatno potrjuje tudi dejstvo, da je po zavrnitvi njihove vloge za privez, Luka Koper d.d. konkurenčni družbi, torej Adria - Tow d.o.o., dodelila še dodaten privez.

Kot temeljni razlog, ki bi opravičil njeno ravnanje, družba Luka Koper d.d. v postopku sicer navaja predvsem, da v koprskem pristanišču za to ni zmogljivosti. V podporo tem navedbam Luka Koper d.d. navaja, da pri vleki ladij ne gre za primarno dejavnost koprskega pristanišča. Vleka ladij je adhezijska dejavnost, ki je sicer zakonsko predpisana in potrebna, vendar bi v konkretnem primeru podelitev priveza za opravljanje storitev vleke pomenila še dodatno omejevanje že tako omejenega prostora obal v pristanišču, namenjenim osnovni dejavnosti. Luka Koper d.d. dodatno tudi navaja, da bi za oddajo obale v najem, poleg pogoja, da obstajajo razpoložljive zmogljivosti v pristanišču, morala pridobiti tudi soglasje lastnika nepremičnin – operativnih obal, Republike Slovenije. Luka Koper d.d. takega soglasja nikoli ni zahtevala, ker naj ne bi imela razpoložljivih zmogljivosti.

Luka Koper d.d. glede navedb družbe S5 vleka ladij d.o.o. tudi navaja, da veza 10.A v koprskem pristanišču ni. Vlačilci družbe Spaick vlačilci d.o.o. pa so v času, ko so še poslovali, uporabljali obale veza 1.A, ki pa ni več sestavni del koprskega pristanišča. Tako naj navedeni vez ne bi bil predmet upravljanja s strani družbe Luka Koper d.d. na podlagi določil Najemne pogodbe. Slednje družba Luka Koper d.d. ponavlja tudi v svoji Izjavi glede Povzetka relevantnih dejstev²⁴, pri čemer Urad poudarja, da je tudi v skladu z dopisom Direktorata za pomorstvo št. 373-7/2006/68 z dne 4.11.2008²⁵: »pojem potniškega terminala, ki se nahaja na tako imenovanem vezu 1.A, zgolj operativni pojem. Dejavnost potniškega terminala na posebnem terminalu sploh ni definirana kot samostojna enota znotraj dejavnosti pristanišča, kot npr. kontejnerski terminal, terminal za avtomobile, Evropski energetske terminal in podobno. Upravljavca potniškega terminala v Kopru v danem trenutku ni mogoče navesti, saj ta fizično ne obstoji. Luka Koper d.d. v okviru svoje registrirane dejavnosti opravlja tudi operacije v zvezi s potniškim prometom in to predstavlja enega od segmentov registrirane dejavnosti pravnega subjekta Luka Koper d.d. na območju, ki je del koprskega tovornega pristanišča«. Slednje potrjuje tudi priloga I najemne pogodbe v kateri je slednji del

---

dotatna vlačilca 10-krat; leta 2007: 1 dodatni vlačilec 73-krat, 2 dodatna vlačilca 13-krat (dokument 306-1/2008-14)

²⁴ Dokument 306-1/2008-79

²⁵ Dokument 306-1/2008-32

koprskega pristanišča del operativnih obal s katerimi razpolaga Luka Koper d.d. Sam status potniškega terminala oziroma priveza 1.A pa zaradi v nadaljevanju navedenih razlogov za odločitev v predmetnem primeru ni relevanten. Luka Koper d.d. je namreč zavračala dodelitev ustreznega priveza družbi S5 vleka ladij d.o.o., zaradi domnevnega pomanjkanja kapacitet, kar pa se je tekom postopka izkazalo za popolnoma neutemeljeno podlago ravnanja Luke Koper d.d. v predmetnem primeru.

Prav tako Luka Koper d.d. navaja tudi, da v koprskem pristanišču ni prostih privezov ali njihovih delov, ki bi bili lahko trajno na razpolago za privez vlačilcev. Pogoj za trajen privez vlačilca je tudi možnost priključka na električno omrežje, kar je pa zagotovljeno zgolj na 1. vezu. V podporo tej navedbi je družba Luka Koper d.d. Uradu posredovala grafični prikaz globin v koprskem pristanišču²⁶ ter opis posameznih privezov. Vlačilci družbe Adria - Tow d.o.o. so trenutno vezani na 1 vezu, od 9 do 15 bitve, v dolžini skupaj približno 90 metrov, in sicer po dva v paru, pri čem sta le dva vezana na obalo. V primeru, ko se na potniški terminal vez 1.A, veže ladja, ki je daljša od 120 metrov, jo je potrebno vezati tudi na vez 1, ladje, daljše od 160 metrov, pa tudi na vez 2. V tem primeru se morajo vlačilci prestaviti in vezati na ostala prosta privezna mesta znotraj pristanišča. Po navedbah družbe Adria - Tow d.o.o. se vlačilci največkrat premaknejo na veze 2, 3, 4, 5, 7, 8, 11, terminal za silos in VNT. V primeru, da ne bi bilo prostih privezov, bi se morali vlačilci sidrati v zalivu ali poiskati drugo primerno lokacijo izven pristanišča. V letu 2006 so se tako morali vlačilci premakniti 8-krat, v letu 2007 28-krat in v letu 2008 (do 12.05.2008) 12-krat.

Prav zaradi teh premikov naj po svojih navedbah Luka Koper d.d. ne bi mogla nuditi družbi S5 vleka ladij d.o.o. ureditve razmerja pod enakimi pogoji kot jih ima Adria - Tow d.o.o., saj bi se na drugem privezu, ki bi bil primeren, zahodno od veza 1, vlačilci morali večkrat premakniti. Sam privez v koprskem pristanišču pa po mnenju Luke Koper d.d. ne predstavlja konkurenčne prednosti, saj mora družba Adria - Tow d.o.o. zaradi priveza upoštevati in spoštovati notranji red, ki velja v pristanišču.²⁷

V zvezi z razlogi, zakaj ni ponudila priveza družbi S5 vleka ladij d.o.o., medtem ko je družbi Adria - Tow omogočila privez še dodatnega vlačilca, pa Luka Koper d.d. navaja, da ni mogla ugoditi zahtevi družbe S5 vleka ladij d.o.o. za sklenitev najemne pogodbe za uporabo obale in priključek na napajanje električne energije, ker tudi družba Adria - Tow d.o.o. nima sklenjene najemne pogodbe. Razmerje med Adria Tow d.o.o. in Luka Koper d.d. je urejeno na podlagi pogodbe o sodelovanju z dne 01.06.2005, za privez dodatnega vlačilca pa družba Adria - Tow d.o.o. ni potrebovala soglasja Luke Koper d.d., ker se le-ta ni vezal na obalo in tako ne zavzema dodatne operativne obale. Vlačilci družbe Adria - Tow d.o.o. so zaradi omejenih zmogljivosti po navedbah Luke Koper d.d. v najmanjši možni meri vezani na obalo 1. veza tako, da je en vlačilec vezan na obalo, drugi pa na tega vlačilca, vendar tako, da ne ovirajo varnosti plovbe v bazenu I koprskega pristanišča. Pri ureditvi razmerja z Adria Tow d.o.o. pa gre zgolj za začasno rešitev, dokler se ne najdejo boljše rešitve. Družba Adria - Tow d.o.o. tudi ne plačuje za najem obale, plačuje pa porabo električne energije.

Družba S5 vleka ladij d.o.o. je med postopkom večkrat poudarila, da je pripravljena za pridobitev priveza sprejeti vse pogoje, pod katerimi priveze uporablja družba Adria - Tow d.o.o., vključno s premiki na drugo lokacijo ob prihodu ladij.²⁸

²⁶ Priloga k dokumentu 306-1/2008-12

²⁷ Dokument 306-1/2008-26

²⁸ Dokumenta 306-1/2008-17 in 306-1/2008-33

Pri oceni zmogljivosti v koprskem pristanišču za odobritev priveza je Luka Koper d.d. v svojih vlogah²⁹ večkrat poudarila, da je prisotnost vlačilcev družbe Adria - Tow d.o.o. v koprskem pristanišču nujna zaradi dejstva, ker je družba Adria - Tow d.o.o. vključena v Obrambni načrt Luke Koper d.d., kot tudi zaradi zagotavljanja varnosti pri delu, požarne varnosti in varstva okolja. Plovila družbe Adria - Tow d.o.o. so tehnično in tehnološko opremljena tako, da so komplementar družbi Luka Koper d.d. pri zagotavljanju požarne varnosti in varstva okolja na področju koprskega pristanišča. To zahteva prisotnost njenih plovil na območju pristanišča, saj bi bilo vezanje izven pristanišča bistveni element za nezmožnost vključitve v te načrte in izvajanje sprejetih obveznosti³⁰.

Urad ugotavlja, da je navedeno razmerje urejeno v pogodbi med družbo Adria - Tow d.o.o. in Ministrstvom za obrambo ter v aneksu k pogodbi med Luko Koper d.d. in Adrio Tow d.o.o., vendar iz navedenih dokumentov nikjer ne izhaja, da bi bila zgolj družba Adria - Tow d.o.o. zmožna opravljati navedene storitve, poleg tega pa iz dokumentov tudi ne izhaja, da bi bila za izvajanje teh storitev nujno potrebna prisotnost vlačilcev družbe Adria - Tow d.o.o. v koprskem pristanišču. To, da stalna prisotnost vlačilcev v koprskem pristanišču, v obliki stalnega priveza, za izvajanje navedenih nalog ni nujno potrebna, izhaja tudi iz navedb Luke Koper d.d. kot tudi družbe Adria - Tow d.o.o., da se morajo vlačilci družbe ob prihodu potniških ladij umakniti z njihovega začasnega priveza. Še manj pa izhaja iz navedenega, da bi prisotnost drugih vlačilcev onemogočila izvajanje storitev v okviru zagotavljanju požarne varnosti in varstva okolja na področju koprskega pristanišča.

Urad ugotavlja, da Luka Koper d.d. s svojimi navedbami ni upravičila zavrnitve dostopa. Kot izhaja iz spisa, se Luka Koper d.d. sploh ni pogajala z družbo S5 vleka ladij in ji ni ponudila dostopa pod enakimi pogoji kot družbi Adria - Tow d.o.o., to je v obliki začasnega priveza, s pogojem premikanja. Da pa bi bilo to dejansko možno, izhaja tudi iz mnenja Luke Koper d.d. z dne 17.9.2008³¹, v katerem je navedla, da ne nasprotuje uporabi obale za privez dveh vlačilcev, in sicer pod pogoji, da gre za začasno uporabo, dokler se ne najde druga boljša rešitev, da se odda privez v začetku 1. veza v koprskem pristanišču, vzhodno od priveza vlačilcev družbe Adria - Tow d.o.o. med bitvami 15. in 18., da se vlačilci odstranijo s priveza, vsakič in za tisti čas, ko je obala potrebna za opravljanje storitev ravnanja s tovorom ali pomorskega potniškega prometa, da družba spoštuje notranji red in pravila v koprskem pristanišču v skladu z določili nove Uredbe in koncesijske pogodbe ter da družba redno plačuje vse stroške in pristojbine za uporabo pristanišča pri opravljanju gospodarske dejavnosti. Luka Koper d.d. je Uradu predlagala, da navedeno mnenje šteje za zavezo v skladu z določbo 39. člena ZPOMK-1. V dopisu z dne 10.02.2009 je Luka Koper d.d. pojasnila, da je navedeno mnenje interni dokument Luke Koper d.d., ki ni podpisan ter kot tak tudi ni pravno zavezujoč³². V skladu s tem Urad navedenega sicer ni obravnaval kot predlog zavez v skladu z 39. členom ZPOMK-1, vendar je navedbe vseeno upošteval pri svojem odločanju. Smiselno enako tudi izhaja iz dokumenta Luke Koper d.d. »Oddaja privezov za vlačilce v koprskem pristanišču – predhodno mnenje« z dne 4.5.2009, ki ga je ta posredovala na Ministrstvo za promet³³, v katerem Luka Koper d.d. ne nasprotuje oddaji priveznih mest na privezu št. 1 v I. bazenu koprskega pristanišča ob upoštevanju v nadaljevanju navedenih pogojev (navajamo):

²⁹ Dokumenti 306-1/2008-8, 306-1/2008-12

³⁰ Dokument 306-1/2008-14

³¹ Dokument 306-1/2008-20

³² Dokument 306-1/2008-50

³³ Priloga dokumentu 306-1/2008-71

- Uporaba priveza št. 1 v bazenu I., je začasna uporaba, dokler se ne najde druga boljša rešitev, priveznih mest za vlačilce;
- Pozicije priveza vlačilcev morajo biti točno določene (navedba lastnika plovila), da ne bi prišlo do nesoglasij in sporov med uporabniki;
- Da začasna uporaba in dodelitev priveznih mest za vlačilce nima stvarno pravnih posledic in ne uživa posestnega varstva v skladu z veljavno zakonodajo;
- Da se v dokumentu, ki dovoljuje uporabo infrastrukture namenjene za javni promet – obale, točno definira in odda v začasnost uporabe privez v začetku priveza št. 1. (zahodni del priveza št.1) v koprskem pristanišču;
- Da se privez preneha uporabljati in se plovila – vlačilci odstranijo s priveza, vsakič in za tisti čas ko je obala potrebna za opravljanje storitev ravnanja s tovorom ali pomorskega potniškega prometa, na podlagi obvestila koncesionarja (trenutno: služba notranje logistike);
- Da uporabnik obale (lastniki vlačilcev) izročijo koncesionarju, če ta tako zahteva jamstva, za vso škodo, ki bi utegnila koncesionarju nastati v primeru, da ne bi na zahtevo umaknili vlačilcev in tako omogočili uporabo obale za opravljanje osnovne pristaniške dejavnosti;
- Da nespoštovanje zahteve koncesionarja po začasnem prenehanju uporabe obale in odstranitvi plovil – vlačilcev s priveza, vsakič in za tisti čas ko je obala potrebna za opravljanje storitev ravnanja s tovorom ali pomorskega potniškega prometa, pomeni bistveno kršitev akta ali pogodbe s katero se dovoli uporabo obale in je to razlog za odvzem pravice uporabe obale ali prekinitve pogodbe in odstranitev plovil s priveznih mest. Določilo mora vsebovati tudi sankcijo za nespoštovanje zahteve službe notranje logistike koncesionarja.
- Da morebitni tehnični pogoji (električni priključek, vodovodni priključek ipd.), ki že niso na lokaciji, do v izključno breme lastnikov plovil, in da vzpostavitev tehničnih pogojev ne posega v stvarnopravne pravice ne koncedenta ne koncesionarja koprskega tovornega pristanišča in investitor (lastnik plovil - vlačilcev) v primeru izgradnje take infrastrukture nima nikakršnih premoženjsko pravnih zahtevkov do koncesionarja ali koncedenta.
- Da spoštuje notranji red in pravila v koprskem pristanišču v skladu z določili Uredbe in Koncesijske pogodbe
- Da redno plačuje vse stroške in pristojbine za uporabo pristanišča pri opravljanju gospodarske dejavnosti.

Dejstvo, da zmogljivosti dejansko so, še dodatno potrjuje to, da je po spremembi ureditve, od uveljavitve določil nove Uredbe, in po sklenitvi koncesijske pogodbe, torej odkar Luka Koper d.d. ni več pristojna za odločanje o zahtevkih za oddajo privezov v koprskem pristanišču za opravljanje storitev vleke ladij, ampak o tem odloča Uprava RS za pomorstvo, le-ta prejela tri zahtevke, ki jim je nameravala ugoditi. Pri tem je Luka Koper d.d. podala v prejšnji točki navedeno predhodno mnenje, v katerem se z določenimi rešitvami, ki jih je predlagala Uprava RS za pomorstvo, tudi strinja. Navedeno nedvomno kaže na to, da bi torej Luka Koper d.d. lahko zahtevkom za oddajo priveza oziroma vsebinsko enaki ureditvi razmerja s ponudniki storitve vleke ladij ugodila, ker pa tega neupravičeno ni storila, to njeno ravnanje predstavlja zlorabo prevladujočega položaja.

V skladu z navedenim je Urad tudi zaključil, da je opisano ravnanje Luke Koper d.d., ki predstavlja zlorabo prevladujočega položaja, prenehalo z dnem uveljavitve nove Uredbe, to je 29.07.2008, saj s tem dnevom Luka Koper d.d. ni mogla več omejevati dostopa ponudnikom storitev do infrastrukture koprskega pristanišča. Družba S5 vleka ladij d.o.o. se v svoji izjavi o povzetku relevantnih dejstev³⁴ sicer ni strinjala s slednjo ugotovitvijo Urada glede prenehanja zlorabe prevladujočega položaja s strani Luke Koper d.d., iz razloga, ker bi dejavnost vleke ladij družba S5 vleka ladij d.o.o. lahko opravljala že pred uveljavitvijo nove Uredbe in najmanj do 1.7.2009, ko se je Ministrstvo za promet Republike Slovenije – v skladu z novo Uredbo, odločilo razmerja urediti s Pogodbo o začasni oddaji priveza v koprskem tovornem pristanišču, čemur pa Urad iz že zgoraj navedenih razlogov ni sledil.

Družba Luka Koper d.d. je v svoji izjavi o povzetku relevantnih dejstev³⁵ tudi navajala, da nikoli ni vplivala na naročanje in izvajanje storitev vleke v koprskem pristanišču ter da je bil predmet zahtevka družbe S5 vleka ladij d.o.o. privezno mesto v pristanišču in torej ne izvajanje storitve. Urad v zvezi tega ponovno poudarja, da je z omejevanjem možnosti priveza v koprskem pristanišču Luka Koper d.d. dejansko omejevala opravljanje same vleke, kar je bil tudi eksplicitno naveden razlog v zahtevi za dodelitev priveza s strani družbe S5 vleka ladij d.o.o. Navedbe Luke Koper d.d., da ni nikakršnega dokaza, da je dejavnost vleke neločljivo povezano s privezom v koprskem pristanišču in da se dejavnost vleke lahko opravlja, tudi če so vlačilci privezani izven koprskega pristanišča, po mnenju Urada nikakor ne držijo, saj so razlogi za naziranje Urada jasno navedeni v točkah 59. in 60. Povzetka relevantnih dejstev. Luka Koper d.d. predmetni izjavi prav tako navaja, da lociranje vlačilcev na priveznih mestih v pristanišču, po drugi strani generira stroške uporabniku, česar naj Urad ne bi upošteval in obrazložil v svojih ugotovitvah. V zvezi s slednjo navedbo družbe Luka Koper d.d. Urad poudarja, da so ta dejstva povsem irelevantna za samo odločitev v primeru. Stroški uporabnikov so po svoji naravi namreč predmet presoje vsakega posameznega potencialnega ponudnika storitve, ki se bo pač v primeru, da bodo ti zanj sprejemljivi, odločil za morebitno opravljanje storitve v koprskem pristanišču. Urad se iz enakih razlogov ni opredeljeval do vrste, števila, imen, IMO številke vlačilcev, moči le teh itd., na kar Luka Koper opozarja v izjavi o Povzetku relevantnih dejstev in izjavi glede obvestila o prekršku. Ti podatki so namreč prav tako irelevantni za odločitev, kar potrjuje tudi Pogodba o poslovnem sodelovanju³⁶ med Luko Koper d.d. in Adria - Tow d.o.o., kjer v 1. členu pogodbeni stranki ugotavljata, da je družba Adria – Tow d.o.o. registrirana in tehnično opremljena za opravljanje te dejavnosti. Pri tem v pogodbi nikjer ni navedbe IMO številke in ostalih prej navedenih podrobnosti vlačilcev, vsled česar so zahteve po navedbi tega za sklenitev pogodbe popolnoma neutemeljene. Luka Koper namreč nima nikakršnih upravnih pooblastil v zvezi z pogoji, katere mora za opravljanje dejavnosti izpolnjevati posamezen pravni subjekt.

b) Ravnanje Luke Koper d.d. v zvezi z onemogočanjem izvajanja storitev privezovanja ladij

Z zavlačevanjem pridobitve dovolilnic za vstop v koprsko pristanišče za delavce, ki jih izdaja Luka Koper d.d., je bilo družbi S5 vleka ladij d.o.o. onemogočeno opravljanje dejavnosti privezovanja. Navedeno dejanje pomeni omejitev konkurence na področju privezovanja ladij v koprskem pristanišču.

³⁴ Dokument 306-1/2008-80

³⁵ Dokument 306-1/2008-79

³⁶ Priloga dokumentu št. 306-1/2008-26

Dejavnost privezovanja ladij je storitev, ki se je, preden je stopila v veljavo nova Uredba, opravljala prosto na trgu. Za izvajanje te storitve je nujen dostop delavcev do koprskega pristanišča, ki storitev privezovanja ladij lahko opravljajo, zaradi same narave storitve, zgolj v koprskem pristanišču. V skladu s tem potrebujejo delavci dovolilnice za vstop, ki pa jih lahko izda zgolj Luka Koper d.d.

Postopek za pridobitev dovolilnice je urejen v 11. členu Poslovnika o redu na območju Luke Koper d.d. in v poslovnih prostorih (v nadaljevanju: Poslovník). Dovolilnice lahko pridobijo redno zaposleni v družbi Luka Koper d.d. ob zaposlitvi in drugi upravičenci, delavci zunanjih podjetij, ki imajo sedež na območju koprskega pristanišča ali opravljajo dela v teh podjetjih za nedoločen čas. Zahtevo za pridobitev dovolilnice je v skladu z 11. členom Poslovnika potrebno upravičiti z razlogom. Luka Koper d.d. je od družbe S5 vleka ladij d.o.o. tako zahtevala, naj ji posreduje konkretne podatke, za izvajanje kakšnih storitev in za koga potrebuje dovolilnice, vendar ji le-ta teh, po navedbah Luke Koper d.d., ni posredovala.

Luka Koper d.d. navaja tudi, da dovolilnic družbi S5 vleka ladij d.o.o. ni izdala iz razloga, ker je vedela, da bo sprejeta nova Uredba, ki bo izvajanje storitev privezovanja opredelila kot izključno pravico Luke Koper d.d. Drugačno urejanje razmerij za mesec in pol, od začetka junija do 10.07.2008³⁷ bi lahko v razmerju odnosa koncedent – koncesionar iz koncesijske pogodbe, vzpodbudilo dvom in pomisleke na strani koncedenta o korektnem ravnanju koncesionarja.

Kot pri prvem ravnanju Urad ugotavlja, da ravnanje Luke Koper d.d., ko je zavračala izdajo dovolilnic družbi S5 vleka ladij d.o.o. za opravljanje storitev priveza in odveza ladij, predstavlja zlorabo prevladujočega položaja. Navedene dejavnosti namreč ni mogoče izvajati brez dostopa do koprskega pristanišča, Luka Koper d.d. pa ni navedla opravičljivih razlogov, ki bi upravičevali tako ravnanje. Dejstvo, da je Luka Koper d.d. vedela, da bo prišlo do spremembe ureditve, ki bo to dejavnost opredelila kot izključno dejavnost koncesionarja, pa nikakor ne opravičuje takega ravnanja. Poleg slednjega ugotovitev Urada, da je šlo pri ravnanju Luke Koper d.d. dejansko za zavlačevanje postopka izdaje dovolilnic, potrjuje tudi dejstvo, da so njene pristojne službe od prosilca, družbe S5 vleka ladij d.o.o., zahtevale podatke, katere ji je slednja dejansko posredovala. Po mnenju Urada je namreč zahteva Luke Koper d.d. – Službe notranje logistike, s katero je zahtevala »v čigavem imenu in za čigav račun«³⁸ naj bi delavci privezovali ladje, popolnoma neutemeljena. Družba S5 vleka ladij d.o.o. je namreč v svojem dopisu z dne 19.6.2008 jasno navedla, da gre za njene delavce, iz česar je jasno razvidno, da bodo ti delo opravljali v imenu družbe S5 vleka ladij d.o.o. in za njen račun. Prav tako je po mnenju Urada neutemeljena zahteva glede navedbe katerih in čigavih ladij naj bi se opravljalo privezovanje. Družba S5 vleka ladij d.o.o. slednjega, glede na dejstvo, da se tovrstne storitve naročajo sproti, namreč tudi dejansko ni mogla v večji meri konkretizirati.³⁹ Vse to jasno in nedvoumno kaže na to, da je Luka Koper d.d. zlorabila svoj prevladujoč položaj z neutemeljenim zavračanjem izdaje predmetnih dovolilnic družbi S5 vleka ladij d.o.o.

---

³⁷ Datum, ko je Vlada RS sprejela novo Uredbo

³⁸ Dopis Luke Koper d.d. z dne 26.6.2008 – priloga dokumentu 306-1/2008-33

³⁹ Razvidno tudi iz odgovora družbe S5 vleka ladij d.o.o. z dne 1.7.2008 – priloga dokumentu 306-1/2008-33

Tudi v zvezi s to kršitvijo Urad ugotavlja, na kar se tudi sklicuje Luka Koper d.d.⁴⁰, da je z uveljavitvijo nove Uredbe ta prenehala. Z uveljavitvijo nove Uredbe je namreč dejavnost privezovanja ladij v skladu z 10. členom Uredbe izključna pravica Luke Koper d.d. Družba S5 vleka ladij d.o.o. se v svoji izjavi o povzetku relevantnih dejstev⁴¹ ne strinja tudi s slednjo ugotovitvijo Urada iz razloga, ker je dejavnost privezovanja in odvezovanja ladij, v skladu z 10. členom nove Uredbe, postalo izključna pravica družbe Luka Koper d.d. samo kot posledica zlorabe prevladujočega položaja in nezakonitega ravnanja te delniške družbe, ki bo tako prenehalo 8.9.2043, ko bo potekla koncesijska pogodba. Urad tudi tem ugovorom družbe S5 vleka ladij d.o.o. ni sledil in poudarja, da pri predmetnem primeru ne gre enačiti vzroka in posledic ravnanj v predmetnem primeru.

Učinek na trgovanje med državami članicami - presoja po 82. členu Pogodbe ES

82. člen Pogodbe ES se kot rečeno uporablja za tista ravnanja podjetij, ki lahko prizadenejo trgovanje med državami članicami. Tako mora Urad, kadar za določeno ravnanje podjetij, ki predstavlja zlorabo, uporabi nacionalno zakonodajo in lahko takšna zloraba prizadene trgovanje med državami članicami, uporabiti poleg relevantnih nacionalnih določb tudi 82. člen Pogodbe ES⁴².

Pojem koncepta učinka na trgovanje med državami članicami je avtonomen pravni kriterij Skupnosti, ki mora biti definiran v vsakem primeru posebej. Iz samega besedila 82. člena Pogodbe ES ter iz relevantne sodne prakse izhaja, da morajo biti pri upoštevanju kriterija učinka na trgovanje, upoštevani trije elementi. Ti trije elementi obsegajo koncept (i) učinka na trgovanje med državami članicami; (ii) pojem »lahko vpliva«; in koncept (iii) »znatnosti«.

Koncept pojma »trgovanja« za potrebe določitve pristojnosti uporabe konkurenčnih pravil Skupnosti ni omejen na tradicionalno izmenjavo blaga in storitev. Gre za širši koncept, ki vključuje vse čezmejne ekonomske aktivnosti. Kriterij, da mora biti izpolnjen učinek na trgovanje med državami članicami določa, da mora priti do vpliva na čezmejno ekonomsko aktivnost v vsaj dveh državah članicah. Ne zahteva se, da sporazum ali ravnanje prizadene trgovanje med državami članicami na celotnem ozemlju ene ali druge države. Dovolj je, da se izkaže, da je učinek na trgovanje znaten. Uporaba kriterija trgovanja med državami članicami je neodvisna od določitve upoštevnege geografskega trga. Trgovanje med državami članicami je namreč lahko prizadeto tudi, kadar je upoštevni geografski trg nacionalen ali celo sub-nacionalen.

Sodišče Evropskih skupnosti (v nadaljevanju: sodišče ES) je razvilo standardni test, po katerem pojem »lahko vpliva« implicira, da se mora na podlagi objektivnih dejavnikov, z zadostno stopnjo verjetnosti predvideti, da lahko nek sporazum ali ravnanje v danih pravnih in dejanskih okvirjih, neposredno ali posredno, dejansko ali potencialno, vpliva na vzorec trgovanja med državami članicami na način, da lahko ovira dosego enotnega trga med temi članicami.

⁴⁰ Dokument 306-1/2008-14

⁴¹ Dokument 306-1/2008-80

⁴² 1. odstavek 3. člena Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov 81 in 82 Pogodbe (UL L št. 1 z dne 4. 1. 2003, str. 1, v nadaljnjem besedilu: Uredba 1/2003/ES)

Kriterij znatnosti omejuje pristojnost uporabe pravil prava Skupnosti, na tiste sporazume ali ravnanja, ki imajo lahko za posledico učinek določene stopnje. 82. člen Pogodbe ES se torej ne uporablja za tista ravnanja, ki imajo le neznamenit učinek na trg, ki je posledica ali šibkega položaja prizadetih strank na trgu ali proizvoda. Presoja znatnosti je odvisna od vsakokratnih okoliščin in vsakega primera posebej in se ne more določati pavšalno. Presoja se tako nanaša na naravo omejevalnega ravnanja, na naravo storitev in tržno pozicijo relevantnih podjetij. Pri presoji znatnosti je potrebno upoštevati, da že samo dejstvo, da ima neko podjetje prevladujoč položaj na trgu, otežuje vstop novim konkurentom. Kombinacija položaja podjetja na trgu in proti-konkurenčne narave njegovega obnašanja implicira, da ima takšno obnašanje že po svoji naravi znaten učinek na trgovanje med državami članicami. Kot že navedeno ima podjetje Luka Koper d.d. prevladujoči položaj na slovenskem trgu upravljanja z luško infrastrukturo.

Ravnanje Luke Koper d.d. je tako imelo znaten učinek na trgovanje med državami članicami Evropske unije, saj so uporabniki storitev vleke ladij in privezovanja predvsem družbe iz tujine, ponudniki storitev vleke ladij in privezovanja v koprskem pristanišču pa so prav tako lahko tudi družbe iz tujine.

Delovanje in učinkovitost skupnega trga je torej zaradi vseh gornjih navedb znatno prizadeta, kar opravičuje uporabo pravil Skupnosti, natančneje 82. člena Pogodbe ES.

III. GLEDE ODGOVORNOSTI KRŠITELJIC ZA PREKRŠEK

Odgovornost za prekršek je generalno urejena v 9. členu ZP-1, glede odgovornosti pravnih in odgovornih oseb v 13. in 15. členu ZP-1, v 14. členu pa ZP-1 določa, da se glede odgovornosti pravne osebe smiselno uporabljajo določbe Zakona o odgovornosti pravnih oseb za kazniva dejanja (Ur. l. RS, št. 59/1999, 12/2000, 50/2004 in 65/2008, v nadaljevanju: ZOPOKD), o pogojih, pod katerimi je pravna oseba odgovorna za kazniva dejanja.

Odgovornost kršiteljice odgovorne osebe

Glede odgovornosti odgovorne osebe ZP-1 v 15. členu določa, da je odgovorna oseba odgovorna za tisti prekršek, ki ga stori pri opravljanju poslov, za katere je pooblaščen pri pravni osebi, storjen pa je bil z njenim dejanjem (v predmetnem primeru v delu, ki se tiče storitve vleke ladij) ali opustitvijo dolžnega nadzora (v predmetnem primeru v delu, ki se tiče storitve privezovanja v koprskem pristanišču). Kot odgovorno osebo skladno z ZP-1 je torej mogoče šteti tisto osebo, ki je na kakršenkoli pravno veljaven način pooblaščen za sklepanje oziroma opravljanje poslov. Prekrškovni organ ugotavlja, da je bila, kot to poudarja kršiteljica odgovorna oseba v svojem odgovoru na obvestilo o prekršku, v času kršitve uprava Luke Koper d.d. resnično štiričlanska, vendar je bil način zastopanja posameznih članov uprave določen kot samostojen in brez omejitev – posamično⁴³. Tako izhaja tudi iz Poslovnika o delu uprave Luke Koper d.d. (v nadaljevanju: Poslovnik o delu uprave),⁴⁴ ki v 4. členu določa, da delniško družbo predstavlja in zastopa predsednik uprave neomejeno in samostojno, pristojen

⁴³ Zgodovinski izpis iz sodnega/poslovnega registra o subjektu Luka Koper, pristaniški in logistični sistem, delniška družba, MŠ 5144353000 za obdobje od 1.2.2008 dalje in Zgodovinski izpisek iz sodnega registra o subjektu Luka Koper, pristaniški in logistični sistem, delniška družba, MŠ 5144353000 do 31.1.2008 – vir: AJPES

⁴⁴ Poslovnik o delu uprave z dne 23.11.2005 in 6.6.2006 – priloga dokumentu št. 306-100/2009-11

pa je za predstavljanje in zastopanje družbe neomejeno v vseh zadevah, še posebej za področja odnosov z državo in občino, odnosov z javnostmi, infrastrukture, pravnega področja, organizacije in kadrov v družbi, varnosti in varovanja ter notranje revizije. Za razliko od predsednika uprave je namestnik predsednika uprave v skladu s poslovníkom uprave tako pristojen le za področje marketinga in prodaje, predstavništva v tujini ter notranje tržno operativne koordinacije, ostala dva člana uprave pa eden za področje financ in računovodstva, informatike, kontrolinga ter nadzora kakovosti, drugi – delavski direktor, pa za področje pravic delavcev in socialnih zadev, vzdrževanja, nabave, odnosov s pogodbeniki in dobavitelji ter področja inovacij. Vsak posamezen član uprave v skladu z navedenimi področji predstavlja in zastopa družbo ter je pristojen in odgovoren za dajanje navodil, vodenje, organiziranje, koordinacijo in nadzor poslovanja kakor tudi sklepanje poslov.⁴⁵ Tudi po navedbah kršiteljice pravne osebe je način zastopanja, odločanja in pooblastil posamičen, kar pomeni, da vsak član uprave lahko samostojno odloča in sprejema odločitve in zaveze v imenu družbe tudi po navedbah kršiteljice pravne osebe.⁴⁶ V skladu z 266. členom Zakona o gospodarskih družbah (Ur.l. RS, št. 42/06, 60/06, 10/08 in 68/08; v nadaljevanju: ZGD-1), v nasprotju z navedbami kršiteljice odgovorne osebe o skupnem zastopanju, namreč izključno skupno zastopstvo ni obvezno, velja le če s statutom družbe ali na podlagi njega ni določeno drugače. Skupno zastopanje seveda ostane možno ne glede na to, da je za člane uprave določeno posamično zastopstvo. Prekrškovni organ je vsled tega pridobil informacijo o morebitnih sklepih in zapisnikih sej uprave Luke Koper d.d. v obdobju od 03.01.2008 do 29.7.2008 glede razprav oziroma odločanja uprave o zadevah povezanih z upravljanjem luške infrastrukture, torej dostopa do privezov za vlačilce v koprskem pristanišču in dostopa v območje Luke Koper d.d. v zvezi z dejavnostjo privezovanja ladij v koprskem pristanišču, vse to v povezavi s prošnjami družbe S5 vleka ladij d.o.o. glede dostopa do predmetne infrastrukture. Glede na to, da Luka Koper d.d. po pregledu zapisnikov sej uprave v prej navedenem obdobju ne beleži kakršnih koli sklepov uprave na to temo in glede na zgornja dejstva, prekrškovni organ glede odgovornosti za predmetni prekršek v delu, ki se nanaša na dostop do privezov in s tem dejavnost vleke ladij, ugotavlja, da so navedbe in obramba kršitelja odgovorne osebe v zvezi s skupnim sprejemanjem odločitev in pooblastili za slednje popolnoma neutemeljene, saj je kršitelj odgovorna oseba nedvomno bil pooblaščen za sprejemanje odločitev in posamično zastopanje Luke Koper d.d., iz korespondence in listinskih dokazov pa prav tako nedvomno izhaja, da je odločitve sprejemal kršitelj odgovorna oseba, saj je prav slednji podpisoval pisanja Luke Koper d.d. v zvezi s predmetno kršitvijo.

Korespondenca glede dovolilnic za vstop na pristaniško območje je v predmetnem primeru potekala med Službo varovanja delniške družbe in Službo notranje logistike – centralnim planom družbe Luka Koper d.d. na eni strani, in družbo S5 vleka ladij d.o.o. na drugi. Urad ugotavlja, da je predsednik uprave pristojen in odgovoren za delovno področje, v katerega spada predmetna zadeva, in da je pri odločanju o pravici do dovolilnic s strani prej omenjenih služb prišlo do neupravičenega omejevanja dostopa do luške infrastrukture, kar je prekrškovni organ obrazložil zgoraj. Glede na zadnje Urad ugotavlja, da bi kršiteljica odgovorna oseba kot predsednik uprave Luke Koper d.d., ki je bil dolžan ravnati v imenu pravne osebe in bil pristojen za predmetno področje, moral z ustreznimi nadzorstvenimi in kontrolnimi ukrepi zagotoviti, da bi se v Luki Koper d.d. spoštovale določbe zakonodaje in da do tovrstnih kršitev zakonodaje, katerih bi se v predmetnem delu moral in mogel zavedati, ne bi prihajalo. Nadzorstvo nad spoštovanjem zakonodaje ne pomeni zgolj kontroliranje ampak tudi ukrepanje, za kar je zadolžen vodstven organ predmetne družbe. Nenazadnje kršiteljico

⁴⁵ 4. odstavek 4. člena Poslovníka o delu uprave z dne 23.11.2005 in 6.6.2006

⁴⁶ Dokument št. 306-100/2009-11

odgovorno osebo obvezuje tudi dolžnost poznavanja predpisov, ki vplivajo na zakonito poslovanje in ravnanje družbe Luka Koper d.d., zaradi česar jo nedvomno obvezuje tudi dolžnost poznavanja predpisov prava varstva konkurence, ki je eno temeljnih področij ravnanja podjetij in drugih pravnih oseb pri poslovanju, med drugim je splošna klavzula prepovedi protikonkurenčnega delovanja tudi ustavno zavarovana kategorija (74. člen Ustave RS).

Subjektivna odgovornost, na katero opozarja tudi kršiteljica odgovorna oseba, pomeni, da je mogoče za prekršek sankcionirati le storilca, ki je objektivno izpolnil vse znake prekrška, hkrati pa je do kršitve razvil določeno zavest in voljo, ki se mora kazati v obliki malomarnosti ali naklepa. Glede na to, da je bila kršiteljica odgovorna oseba že v začetku kršitve seznanjena s kršitvijo zakonodaje⁴⁷ in da veljajo za odgovorno osebo pri poslovanju še posebej strogi standardi skrbnosti, prekrškovni organ ugotavlja, da se je kršitelj odgovorna oseba v delu, ki se nanaša na zavrnitev dostopa do privezov, nedvomno zavedal svojega dejanja in ga hotel storiti, ter tako izpolnil kriterije za opredelitev storitve z direktnim naklepom. V delu, ki se nanaša na storitev privezovanja, pa je bila dolžnost ravnanja kršiteljice odgovorne osebe povsem nedvomno izkazana in bi se posledic opustitve dolžnega nadzorstva nad ravnanjem podrejenih delavcev⁴⁸ slednja mogla in morala zavedati, še posebej glede na že omenjene višje standarde skrbnosti. Prav tako se tekom postopka prekrškovni organ ni podvomil v morebitne okoliščine, ki bi izključevale odgovornost za prekršek kršiteljice, vsled česar je odločil kot izhaja iz izreke te odločbe.

Odgovornost kršiteljice pravne osebe

ZOPOKD temelje odgovornosti pravne osebe ureja v 4. členu. Tako pravna oseba odgovarja za kaznivo dejanje (v našem primeru torej prekršek), ki ga je storilec storil „v imenu, na račun ali v korist pravne osebe“ - slednje predstavlja t.i. „formalni pogoj“ kaznivosti pravne osebe. Kot „materialni pogoji“ za kaznivost pa so v nadaljevanju 4. člena ZOPOKD navedeni štirje primeri:

1. če pomeni storjeno kaznivo dejanje izvršitev protipravnega sklepa, naloga ali odobritve njenih vodstvenih ali nadzornih organov;
2. če so njeni vodstveni ali nadzorni organi vplivali na storilca ali mu omogočili, da je storil kaznivo dejanje;
3. če razpolaga s protipravno pridobljeno premoženjsko koristjo ali uporablja predmete, nastale s kaznivim dejanjem;
4. če so njeni vodstveni ali nadzorni organi opustili dolžno nadzorstvo nad zakonitostjo ravnanja njim podrejenih delavcev.

Za odgovornost pravne osebe morata biti podana kumulativno vsaj en formalni in en materialni pogoj.

Kršiteljica odgovorna oseba je nedvomno pri storitvi prekrška ravnala v imenu pravne osebe Luke Koper d.d., saj je nastopal kot predsednik uprave Luke Koper d.d. in se kot tak tudi predstavljal v korespondenci s prekrškovnim organom, družbo S5 vleka ladij d.o.o. in ostalimi udeleženci v predmetnem razmerju, s čimer je izpolnjen formalni pogoj odgovornosti pravne osebe.

⁴⁷ Že od začetne prošnje za dodelitev priveza (dokument št. 306-1/2008-1) je namreč korespondenca potekala tudi z Uradom, kateremu so stranke pošiljale vloge v vednost.

⁴⁸ Kot podrejeni delavci pridejo v poštev vsi, ki na kakršni koli podlagi opravljajo kakršno koli delo iz okrilja dejavnosti pravne osebe (Komentar 4. člena ZOPOKD, Gospodarski vestnik Ljubljana, 2000).

Ravnanje kršiteljice odgovorne osebe⁴⁹, ki predstavlja vodstven organ in je osebno izvrševala prekršek, lahko smiselno umestimo v 1. točko (v delu, ki se tiče storitve vleke ladij) in 4. točko (v delu, ki se tiče storitve privezovanja) 4. člena ZOPOKD, kar je prekrškovni organ detajlno obrazložil zgoraj, torej je izpolnjen tudi drugi pogoj za odgovornost pravne osebe in odločitev prekrškovnega organa kot sledi iz izreka te odločbe.

IV. SANKCIJA

Prekrškovni organ ni ugodil predlogu kršiteljic, da v skladu s 21. členom ZP-1 izreče namesto globe opomin. Opomin sme prekrškovni organ izreči, če je prekršek storjen v takih olajševalnih okoliščinah, ki ga delajo posebno lahkega in je namenjen predvsem storilcem lažjih prekrškov ali v primeru dejavnega kesanja storilca. Prekrškovni organ v skladu s 26. členom ZP-1 glede izreka globe upošteva težo prekrška in storilčevo malomarnost ali naklep, pri tem pa zlasti seznam primeroma naštetih olajševalnih okoliščin iz drugega odstavka 26. člena ZP-1. Glede na zakonska določila mora torej prekrškovni organ ugotoviti, da so bile tako subjektivne kot objektivne okoliščine prekrška posebno lahke, da bi lahko izrekel opomin V predmetnem primeru pa sta ugotovljena prekrška glede na višino predpisane globe določena kot najhujše kršitve s področja varstva konkurence, glede na opredeljen upoštevni trg, na katerega sta kršitvi vplivali in subjektivne okoliščine kršitve, pa ni mogoče govoriti o prekršku, katerega okoliščine storitve so posebej lahke in je v skladu s tem predpisal tudi ustrezno globo.

Ravnani kršiteljic predstavljata dva med seboj ločena prekrška storjena v okviru dveh ločenih izvršitvenih ravnanj, ki pa sta kvalificirani kot istovrstni prekršek zlorabe prevladujočega položaja. V predmetnem primeru prekrškovni organ ugotavlja, da gre namreč za pravi realni stek prekrškov, saj bi morali v primeru presoje dejanj kot navideznega realnega steka (oziroma nadaljevanega prekrška), dejanji izpolnjevati vse stalne kriterije (istovrstnost kršitev, časovno kontinuiteto in enoten psihični odnos storilca do prekrška) in vsaj enega variabilnega (enotnost kraja, časa ali načina izvršitve in podobno). Ker kršiteljica odgovorna oseba, glede na dejstvo, da sta bila prekrška storjena eden z naklepom in drugi iz malomarnosti, ni mogla razviti enotnega psihičnega odnosa do posamezne kršitve, pri konstruktivni t.i. nadaljevanega prekrška pa je glede posledice dejanj potreben skupni naklep glede vseh kršitev storilca, ju je prekrškovni organ presojal v skladu z določbami ZP-1 o steku.

V skladu z 26. členom ZP-1 je prekrškovni organ pri odmeri globe za posamezen prekršek upošteval težo prekrška in naklep oziroma malomarnost kršiteljic. Pri teži prekrška je prekrškovni organ upošteval naravo kršitve, tržni delež kršiteljice in trajanje kršitve. Kot že navedeno v prejšnjem odstavku, gre pri predmetni kršitvi za eno najhujših kršitev s področja varstva konkurence, glede na dejstvo, da je kršiteljica pravna oseba edini ponudnik tovrstnih storitev na upoštevni trgu, na že obrazložene čezmejne učinke kršitve in naklep storilca odgovorne osebe v delu, ki se nanaša na storitev vleke ladij, pa je prekrškovni organ te okoliščine štel kot obteževalne. Kot olajševalno okoliščino je prekrškovni organ upošteval predvsem trajanje prekrška in malomarnost storilca odgovorne osebe v delu prekrška, ki se nanaša na storitev privezovanja ladij.

Prekrškovni organ lahko za ugotovljeni prekršek kršiteljici pravni osebi v skladu s prvim

⁴⁹ Torej samo omejevanje dostopa do luške infrastrukture.

odstavkom 73. člena ZPOmK-1 izreče globo v višini do 10 % letnega prometa podjetja v predhodnem poslovnem letu, pri čemer se letni promet ne nanaša zgolj na promet na območju Republike Slovenije ali na promet v zvezi z proizvodi ali storitvami, ki so predmet kršitve, temveč na promet celotne pravne osebe. Glede na letni promet družbe Luka Koper d.d. v preteklem poslovnem letu, ki po nerevidiranih podatkih znaša 101.400.000,00 evrov⁵⁰, znaša torej zgornja meja globe 10.140.000,00 evrov. Prekrškovni organ je v predmetnem primeru za določitev osnovnega zneska globe uporabil vrednost prodaje blaga ali storitev podjetja, neposredno ali posredno povezane s kršitvijo, torej letni promet podjetja Luka Koper INPO d.o.o. v znesku 2.051.761,00 evrov⁵¹, ki jih je ta ustvarila z dejavnostjo storitev priveza, odveza in premika ladij, in letni promet družbe Adria-Tow d.o.o. v znesku 3.911.569,90 evrov⁵² od česar je za osnovno opredelitev globe prekrškovni organ zaradi zgoraj navedenega lastniškega deleža podjetja Luka Koper d.d. v podjetju Adria-Tow d.o.o. upošteval 50% tega zneska - 1.955.784,95 evrov. Tako je prekrškovni organ upoštevalje zgoraj navedene olajševalne in obteževalne okoliščine kršitve ter navedene elemente kršitve v predmetnem primeru kršiteljici pravni osebi za kršitev povezano z storitvijo priveza, odveza in premika ladij, določil globo v višini 102.588,05 evrov, kar znaša 5% od letnega prometa podjetja Luka Koper INPO d.o.o., za kršitev povezano s storitvijo vleke ladij pa določil 293.367,74 evrov globe, kar predstavlja 15 % upoštevanega zneska letnega prometa podjetja Adria-Tow d.o.o.. Prekrškovni organ je pri izreku enotne sankcije upošteval pravila o steku, določena v 27. členu ZP-1. Drugi odstavek 27. člena ZP-1 določa, da če so za prekrške, storjene v steku, določene sankcije iste vrste, se izreče enotna sankcija, ki je enaka njihovemu seštevku, vendar enotna sankcija ne sme presegati dvakratne največje mere posamezne vrste sankcije po ZP-1. Prekrškovni organ je tako za ugotovljeni prekršek kršiteljice pravne osebe izrekel globo v višini 395.955,79 evrov, kot izhaja iz izreka te odločbe.

Pri določitvi vrednosti letnega prometa je prekrškovni organ uporabil podatke o letnem prometu, ki so jih posredovala podjetja, glede na datum posredovanja pa ti niso popolnoma natančni, saj računovodska poročila v tem trenutku še niso revidirana in uradno objavljena. Ne glede na ta dejstva prekrškovni organ meni, da so upoštevani podatki o letnem prometu primerni, najboljši razpoložljivi in glede na pričakovana minimalna odstopanja v končnih letnih poročilih tudi za verodostojni.

Odgovorni osebi pa po drugem odstavku istega člena in v skladu z 77. členom ZPOmK-1 lahko za posamezno kršitev izreče globo v katerem koli znesku znotraj razpona od 5.000 do 10.000 evrov. Tako je prekrškovni organ, glede na zgoraj navedene oteževalne in olajševalne okoliščine, kršiteljici odgovorni osebi za kršitev povezano s storitvijo vleke ladij določil globo v višini 10.000 evrov, za kršitev povezano s storitvijo priveza, odveza in premika ladij pa določil globo v višini 3.000 evrov. V skladu z določili o steku je prekrškovni organ kršiteljici odgovorni osebi izrekel skupno globo v višini 13.000 evrov.

Kršiteljici pravni osebi je prekrškovni organ glede na njeno prošnjo in trenutne gospodarske razmere odobril obročno odplačilo globe v dvanajstih mesečnih obrokih.

Kršiteljici morata na podlagi prvega odstavka 144. člena v zvezi drugim odstavkom 58. člena in s prvim odstavkom 143. člena ZP-1 plačati sodno takso, ki bo odmerjena po pravnomočnosti odločbe z nalogom za plačilo sodne takse.

⁵⁰ Dokument št. 306-100/2009-22

⁵¹ Dokument št. 306-100/2009-21

⁵² Dokument št. 306-100/2009-20

PRAVNI POUK:

Zoper odločbo o prekršku lahko vloži kršiteljica zahtevo za sodno varstvo v osmih dneh od vročitve odločbe o prekršku, pisno pri prekrškovnem organu, ki je izdal odločbo o prekršku. Zahteva se pošlje po pošti ali izroči neposredno v dveh izvodih in velja za pravočasno, če je oddana zadnji dan roka za vložitev zahteve priporočeno po pošti ali neposredno pri organu. Vložena zahteva za sodno varstvo zadrži izvršitev odločbe o plačilu globe in stroškov postopka.

Jani SORŠAK

DIREKTOR

Vročiti:

- [REDACTED]
- Luka Koper d.d., Vojkovo nabrežje 38, 6000 Koper,
- dokumentarno gradivo, tu.